

med tillægsprotokol af samme dato og yderligere tillægsprotokol af 19. december 1997.

Stk. 2 giver udenrigsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om, at lovens §§ 2-5 tillige helt eller delvist skal gælde for tilsvarende overenskomster, som Danmark måtte indgå med andre lande. Denne bestemmelse indebærer sammenholdt med den i § 1, nr. 8, givne bemyndigelse til forsvarsministeren med hensyn til erstatningsforhold, at Folketinget giver samtykke til, at regeringen kan indgå tilsvarende aftaler med andre lande. Der vil være tale om aftaler, der omfatter status for fremmede styrker i Danmark, der deltager i aktiviteter uden for NATO- og Pfp-regi. Sådanne aktiviteter kan være aktiviteter af Pfp-lignende art eller aktiviteter i FN- og/eller OSCE-regi typisk med henblik på indsats inden for det fredsstøtende område. Der forventes f.eks. indgået en aftale mellem de lande, der deltager i etableringen af den multinationale FN-brigade SHIRBRIG, hvis hovedkvarter er placeret i Danmark. Deltagerlandene i SHIRBRIG omfatter såvel NATO- og Pfp-lande som andre FN-medlemslande.

Til nr. 3.

Ændringen af § 2 vil indebære, at den adgang, NATO-landenes militære myndigheder hidtil har haft til at udøve strafferetlig og disciplinær jurisdiktion på dansk territorium, udstrækkes til også at gælde for Pfp-lande.

Ordlyden af bestemmelsen foreslås herudover moderniseret i forhold til den gældende lovs § 2. Der er ikke herved tilsigtet nogen ændring af retstilstanden. Den særlige henvisning til grønlandsk territorium er dog udgået, idet ændringsloven sættes i kraft for Grønland ved særlig kongelig anordning, jf. bemærkningerne til § 3.

De nærmere regler for afsenderlandets jurisdiktionsudøvelse findes i NATO-statusoverenskomstens artikel VII, hvortil Pfp-statusoverenskomstens artikel I henviser.

NATO-statusoverenskomstens artikel VII indeholder regler om afsenderlandets militære myndigheds adgang til udøvelse af strafferetlig og disciplinær jurisdiktion i modtagerlandet, dels om modtagerlandets adgang til at udøve strafferetlig jurisdiktion over medlemmer af afsenderlandets styrker, civile elementer og pårørende.

Efter NATO-statusoverenskomstens artikel VII, stk. 1, litra a, er det en forudsætning for afsenderlandets udøvelse af jurisdiktion, at afsenderlandet har hjemmel hertil i sin egen lovgivning. Jurisdiktionsudøvelsen omfatter endvidere kun personer, som er un-

dergivet vedkommende lands militære lovgivning. Grænserne for jurisdiktion vil således være afhængig af indholdet af afsenderlandets militære lovgivning, der som regel kun omfatter personer, der er knyttet til afsenderlandets militære styrker eller som begår handlinger, der er rettet mod sådanne styrker eller mod afsenderlandets sikkerhed.

Den jurisdiktionskompetence, der tilkommer afsenderlandets militære myndigheder indskrænkes imidlertid væsentligt af bestemmelserne i artikel VII, stk. 4. Efter denne bestemmelse kan afsenderlandets militære myndigheder ikke udøve jurisdiktion over personer, der er statsborgere i eller har fast bopæl i modtagerlandet, medmindre de er medlemmer af afsenderlandets styrker. Denne begrænsning medfører, at et afsenderlands myndigheder i modtagerlandet kun kan udøve jurisdiktion over det pågældende lands egne militære styrker samt over personer, der uden at være statsborgere i modtagerlandet har midlertidigt ophold i dette. Det fremgår af bestemmelserne, at civilt personel, der er knyttet til afsenderlandets styrker, eller pårørende til sådant personel vil være undtaget fra afsenderlandets jurisdiktion, såfremt de pågældende ved statsborgerret eller fast bopæl er knyttet til modtagerlandet.

For lovovertredelser, som alene er strafbare efter afsenderlandets lovgivning, men ikke modtagerlandets, tillægger NATO-statusoverenskomsten under de ovennævnte betingelser udelukkende jurisdiktion for afsenderlandets myndigheder. Er det omvendte tilfældet, har modtagerlandet udelukkende jurisdiktion, selv med hensyn til medlemmer af afsenderlandets militære styrker.

Er en handling strafbar efter begge landes lovgivning, indeholder artikel VII, stk. 3, regler om hvilket af landene, der i sådanne tilfælde skal have fortrinsret. Det fremgår af stk. 3 litra b, at hovedreglen er, at modtagerlandet har fortrinsret, og undtagelse herfra gøres kun i de i stk. 3, litra a, udtrykkelig nævnte tilfælde (lovovertredelser rettet mod afsenderlandets ejendom eller sikkerhed samt mod de til afsenderlandet knyttede personer, samt lovovertredelser, der står i forbindelse med udøvelse af tjenstlige pligter). Uden for disse områder vil afsenderlandets jurisdiktion således være betinget af, at modtagerlandet undlader at gøre brug af sin fortrinsret til at udøve jurisdiktion, jf. artikel VII, stk. 3, litra c.

Til nr. 4.

Ordlyden af bestemmelsen foreslås moderniseret i forhold til den gældende lovs § 3. Der er ikke herved tilsigtet nogen ændring af retstilstanden. Den særlige